

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2024-2026

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2023-2025 a fost elaborat de către Cancelaria de Stat în temeiul prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova europeană 2030”, aprobată prin Legea nr.315/2022, art. 31 alin. (1) al Legii nr.136/2017 cu privire la Guvern, în baza propunerilor parvenite de la ministere și alte autorități administrative centrale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Conform prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr.315/2022, inclusiv a prevederilor pct. 23 al Regulamentului cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, Planul național de dezvoltare reprezintă documentul operațional ciclic, elaborat pentru o perioadă de trei ani și actualizat anual, care include direcțiile prioritare, obiectivele și măsurile pentru implementarea Strategiei naționale de dezvoltare, a Programului de activitate al Guvernului și a angajamentelor internaționale.

Astfel, Cancelaria de Stat a realizat procesul de elaborare a proiectului Planului național de dezvoltare pentru anii 2024-2026, solicitând ministerelor și altor autorități administrative centrale propuneri pentru partea operațională a proiectului (scrisoarea nr.21-78-8914 din 22 august 2023).

Planul național de dezvoltare pentru anii 2024-2026 este documentul care planifică activitatea Guvernului pe termen mediu și a fost elaborat în vederea operaționalizării prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, Programului de activitate al Guvernului „MOLDOVA prosperă, sigură, europeană” și a angajamentelor internaționale, inclusiv Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, Agenda de Asociere RM-UE 2021-2027, angajamentele care derivă din statutul de țară candidat pentru aderare la UE, Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Nu se aplică.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2024 - 2026 înglobează setul de reforme, care vor contribui la realizarea obiectivelor cu impact asupra tuturor domeniilor de activitate ale Guvernului, în contextul implementării de către Republica Moldova a criteriilor de aderare la Uniunea Europeană și vor contribui la realizarea celor 4 priorități stabilite în Planul Național „Construim Moldova Europeană”, și anume:

- i) Asigurarea păcii și securității;
- ii) Dezvoltarea economică și crearea locurilor de muncă;
- iii) Modernizarea infrastructurii și îmbunătățirea condițiilor de viață în localitățile noastre;
- iv) Reforma justiției.

Pe termen mediu, misiunea Guvernului va consta în modernizarea localităților Republicii Moldova, garantarea securității fiecărui cetățean, contribuția la creșterea veniturilor și crearea de locuri de muncă bine plătite, iar pe termen lung obiectivul principal fiind aderarea țării noastre la Uniunea Europeană până în anul 2030.

Planul național de dezvoltare pentru anii 2024-2026 este constituit din *partea descriptivă* și *partea operațională*.

Partea descriptivă este structurată în baza celor 10 obiective generale instituite în Strategia națională de dezvoltare, și anume:

1. Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților;
2. Îmbunătățirea condițiilor de trai;
3. Garantarea educației relevante și de calitate pentru toți pe întreg parcursul vieții;
4. Ridicarea nivelului de cultură și de dezvoltare personal;
5. Îmbunătățirea stării de sănătate fizică și mintală a populației prin contribuția activă a unui sistem de sănătate modern și eficient, care răspunde nevoilor fiecărui individ;
6. Crearea unui sistem de protecție socială solid și incluziv;
7. Asigurarea unei guvernări eficiente, incluzive și transparente;
8. Edificarea unui sistem de justiție echitabil, incoruptibil și independent;
9. Promovarea unei societăți pașnice și sigure;
10. Asigurarea unui mediu sănătos și sigur.

Partea descriptivă conține descrierea direcțiilor de intervenție prioritare pe termen mediu și evoluția prognozată a indicatorilor de impact stabiliți pentru fiecare obiectiv general, precum și o descriere succintă a acțiunilor prioritare de reformă și logica intervențiilor ce urmează a fi realizate de Guvern, în următorii trei ani. De asemenea, a fost stabilită corelarea și contribuția acțiunilor de reformă planificate în Partea operațională la realizarea angajamentelor și obiectivelor asumate în cadrul Planului Național „Construim Moldova Europeană”, Programului de activitate al Guvernului „MOLDOVA prosperă, sigură, europeană” și Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. Totodată, au fost estimate costurile totale de implementare a acțiunilor de reformă setate pentru fiecare obiectiv general și sursele de finanțare a acestora.

Partea operațională detaliază viziunea și etapele-cheie setate în partea descriptivă, prin acțiuni de politici concrete, care urmează a fi realizate de către Guvern în perioada 2024-2026, pentru a demara și a implementa reformele stabilite în cadrul strategic pe termen mediu și lung. Programul conține estimarea costurilor de implementare a acțiunilor de reformă, inclusiv sursele de acoperire a acestora, fiind incluse referințele la programele/subprogramele bugetare, conform anexei nr. 7 la Ordinul ministrului finanțelor nr. 208/2015, în scopul de a alinia obiectivele și acțiunile prezentului Plan la Cadrul bugetar pe termen mediu. De asemenea, Programul conține estimări privind necesitățile de finanțare pentru acțiunile de reformă care nu au acoperire financiară din resursele bugetare. Resursele financiare necesare pentru implementarea acțiunilor de reformă proiectate în Program, dar care nu au acoperire financiară, urmează a fi identificate și considerate în cadrul dialogului cu potențialii investitori și parteneri de dezvoltare, inclusiv în cadrul Platformei de Sprijin pentru Moldova.

Adițional, partea operațională integrează un set de indicatori de impact și rezultat pentru fiecare obiectiv specific, prin intermediul cărora va fi evaluat anual impactul acțiunilor de reformă asupra populației. Rezultatele evaluării vor fi consemnate în raportul anual de progres, care va constitui un reper pentru actualizarea anuală a prevederilor documentului, cu reproiectarea setului de măsuri pentru următoarea perioadă de planificare trienală (2025-2027).

Implementarea Planului național de dezvoltare va fi evaluată anual prin intermediul indicatorilor de rezultat și impact setați pentru fiecare obiectiv specific. Rezultatele evaluării vor fi inserate în raportul anual de progres, care va constitui reper pentru actualizarea anuală a prevederilor documentului, cu reproiectarea setului de măsuri pentru următoarea perioadă de planificare trienală (2024-2026).

5. Fundamentarea economico-financiară

Planul național de dezvoltare pentru anii 2024-2026 estimează costurile de implementare a acțiunilor proiectate în partea operațională, identificând costurile acoperite din resurse bugetare (CBTM 2024-

2024) și costurile neacoperite, pentru care urmează a fi identificate sursele de finanțare, atât bugetare cât și externe.

Valoarea totală a costurilor de implementare a Planului național de dezvoltare pentru anii 2024-2026 se estimează la circa 28,9 mild. lei. Costurile acoperite în cadrul CBTM alcătuiesc circa 17,8 mild. lei (62%), iar costurile neacoperite – circa 11,1 mild. lei (circa 38% din total).

Pentru anul 2024 valoarea proiectelor investiționale și a măsurilor de reformă sumează circa 6,7 mild. lei, inclusiv 4,8 mild. lei măsuri cu acoperire financiară (70%) și 2,1 mild. lei măsuri neacoperite (30%). Sumele neacoperite vizează, în special, măsuri care constau în cea mai mare parte din proiecte investiționale majore (construcția drumurilor, spitalelor, sporirea rezilienței energetice a țării și a eficienței energetice, sporirea securității naționale, etc.) și urmează a fi finanțate cu suportul partenerilor externi. Sursele de finanțare pentru proiectele respective preponderent au fost identificate, suportul partenerilor de dezvoltare fiind negociat și agreeat.

Măsurile de politici incluse în PND vor servi ca reper pentru orientarea resurselor bugetare și asistenței partenerilor de dezvoltare.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Aprobarea proiectului nu atrage după sine necesitatea modificării sau abrogării de acte normative în sensul aducerii acestora în concordanță cu prezentul proiect.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web particip.gov.md și pe pagina Cancelariei de Stat la compartimentul Transparență decizională.

(Link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-actualizarii-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-planului-national-de-dezvoltare-pentru-anii-2024-2026/11036>)

În continuare, proiectul Planului național de dezvoltare pentru anii 2024 - 2026 va fi supus consultărilor publice prin plasarea acestuia pe pagina web: particip.gov.md și pe pagina Cancelariei de Stat la compartimentul Transparență decizională.

De asemenea, se impune avizarea acestuia de către toate ministerele și autoritățile administrative centrale responsabile de procesul de implementare a documentului.

8. Constatările expertizei anticorupție

Nu se aplică

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Nu se aplică

10. Constatările expertizei juridice

Nu se aplică

11. Constatările altor expertize

Nu se aplică

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic/

Artur MIJA